

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 240/08-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. augusta 2008 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti N., spol. s r. o., I., zastúpenej advokátom JUDr. O. K., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sž-o-KS 210/2004 z 29. septembra 2005, za účasti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti N., spol. s r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. februára 2006 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti N., spol. s r. o. (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním doručeným 17. mája 2006, ktorou namieta porušenie svojho základného

práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 SŽ-o-KS 210/2004 29. septembra 2005 (ďalej aj „namietaný rozsudok“ alebo „napadnutý rozsudok“).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti okrem iného uviedol:

„Predmetom konania, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie Najvyššieho súdu SR (ďalej NS SR) č. k. 1 SŽ-o-KS 210/2004, bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Colného riaditeľstva Slovenskej republiky, Mierová 23, Bratislava, sp. zn. 48625/2002 zo dňa 22. 11. 2001, ktorým Colné riaditeľstvo SR zamietlo odvolanie sťažovateľa a potvrdilo 29 rozhodnutí Colného úradu Bratislava, ktorými bola sťažovateľovi uložená povinnosť zaplatiť dodatočne vymeraný colný dlh v celkovej výške 5 861 398.- Sk. Doplatiť colný dlh bola uložená potom, čo v predchádzajúcom colnom konaní podľa colných orgánov bol colný dlh vymeraný v nesprávnej výške. V colných konaniach na základe 29 rozhodnutí /potvrdené JCD/ vydaných podľa § 81 ods. 1, 2, 5 zákona č. 180/1996 Z. z. vo vtedy platnom znení bola sťažovateľovi vymeraný colný dlh v celkovej výške

Rozsudok Najvyššieho Súdu Slovenskej republiky nadobudol právnu moc 21. 12. 2005.“

Ďalšia časť sťažnosti je venovaná chronologickému popisu postupu v konaní, ktoré prebiehalo na Colnom úrade Bratislava (ďalej len „colný úrad“), na Colnom riaditeľstve Slovenskej republiky Bratislava (ďalej len „colné riaditeľstvo“), na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) a na najvyššom súde od roku 1999. Skutkový stav, ktorý bol príčinou podania sťažnosti ústavnému súdu, je v jej odôvodnení popísaný od momentu, *„keď Colný úrad Bratislava na základe výsledkov kontroly po prepustení tovaru, vykonanej podľa § 86 zák. č. 180/1996 Z. z. vydal 29 rozhodnutí, ktorými dodatočne vymeral colný dlh a nimi uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť colný dlh v celkovej výške 7 210 430,- Sk“.*

Ďalej sťažovateľ opisuje chronológiu úkonov v predmetnej záležitosti takto:

„Pretože v konaní o odvolaní sťažovateľ neuspel, obrátil sa so žalobou na Najvyšší súd SR. Najvyšší súd SR svojím rozsudkom sp. zn. 4 Sž 104/01 zrušil rozhodnutie Ministerstva financií sp. zn. 16042/2000-76 zo dňa 29. 06. 2001 ako aj rozhodnutie Colného riaditeľstva sp. zn. 7377/99-2834/99/1 a vec vrátil na nové konanie. Colné riaditeľstvo následne rozhodnutím sp. zn. 18130/2002 zo dňa 30. 4. 2002 zrušilo všetkých 29 rozhodnutí Colného úradu Bratislava a vec mu vrátilo na nové konania.

V nových konaniach Colný úrad Bratislava potom, čo sa nestotožnil s právnym názorom Najvyššieho súdu SR vyslovenom v odôvodnení rozsudku, č. k. 4 Sž 104/01, rozhodol opätovne a vo všetkých 29 prípadoch colný dlh dodatočne vymeral a uložil povinnosť zaplatiť colný dlh na základe toho istého skutkového stavu, teraz vo výške 5 861 398.- Sk. Colné riaditeľstvo sa stotožnilo v plnom rozsahu s rozhodnutiami Colného úradu Bratislava, odvolanie sťažovateľa rozhodnutím sp. zn. 48625/2002 zo dňa 22. 11. 2002 zamietlo a rozhodnutia Colného úradu potvrdilo.

Sťažovateľ opätovné rozhodnutie Colného riaditeľstva napadol žalobu zo dňa 10. 2. 2002, ktorou žiadal preskúmanie zákonnosti tohoto rozhodnutia a domáhal sa jeho zrušenia. Krajský súd Bratislava žalobe vyhovel a rozsudkom 1 S 16/03-40 zo dňa 24. 6. 2004 rozhodnutie Colného riaditeľstva zrušil a vec vrátil na nové konanie. Colné riaditeľstvo podalo proti tomuto rozsudku odvolanie sp. zn. 41392/2004 zo dňa 26. 8. 2004. Najvyšší súd vyhovel odvolaniu Colného riaditeľstva a rozsudok Krajského súdu v Bratislave 1 S 16/03-40 rozsudkom 1 Sž-o-KS 210/2004 zmenil tak, že žalobu sťažovateľa zamietol.

Ako z uvedeného popisu vyplýva, na posudzovanie tejto právnej veci nebol jednotný právny názor, pričom dôraz bol kladený len na otázku správnosti či nesprávnosti zaradenia (...) do podpoložky colného sadzobníka a skúmaniu otázky zavinenia vo forme nevedomej nedbalosti. Otázke plynutia lehôt nebola venovaná pozornosť, pri preskúmaní 29 rozhodnutí Colného úradu Bratislava v odvolacom konaní Colným riaditeľstvom, Krajským súdom pri preskúmaní rozhodnutia Colného riaditeľstva sp. zn. 48625/2002 a tejto otázke nevenoval pozornosť ani Najvyšší súd SR.“

Odôvodnenie sťažnosti sa zameriava aj na analýzu priebehu správneho konania, v súvislosti s čím sťažovateľ uviedol:

«Colné riaditeľstvo SR, v novom konaní o odvolaní rozhodnutím sp. zn. 48625/2002 zo dňa 22. 11. 2002 potvrdilo v plnom rozsahu 29 rozhodnutí Colného úradu Bratislava (špecifikované v prílohe) a odvolanie sťažovateľa zo dňa 14. 10. 2002 zamietlo. Ako z rozhodnutia vyplýva, v odvolacom konaní Colné riaditeľstvo sa zaoberalo výlučne námietkou sťažovateľa spojenou s tým, že colné orgány majú povinnosť pri dodatočnom vymeriavaní colného dlhu podľa § 220 ods. 4 skúmať otázku zavinenia, ak pri colnom konaní sťažovateľ uviedol v colnom vyhlásení nesprávnu podpoložku colného sadzovníka, keď ním dovážaný tovar (...) nesprávne zaradil medzi lieky, na základe čoho bol colný dlh vymeraný v nesprávnej výške.

Preskúmaniu ďalšej námietky, ktorú v priebehu odvolacieho konania sťažovateľ /list zo dňa 17. 10. 2002/ doplnil, sa Colné riaditeľstvo venovalo len okrajovo, čo vyplýva z odôvodnenia tohoto rozhodnutia.

Colné riaditeľstvo SR, ako to vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia, rozsiahlym spôsobom rozviedlo dôvody, o ktoré opiera nesprávnosť zaradenia tovaru dovážaného sťažovateľom a tiež zdôvodňuje, prečo nie je potrebné skúmať otázku zavinenia v konaní o dodatočnom vymeriavaní colného dlhu podľa § 220 ods. 4 Colného zákona ale námietke sťažovateľa, že k určeniu colného dlhu došlo v rozpore s ust. § 220 ods. 5 v spojení s § 220 ods. 4 Colného zákona nevenovalo dostatočnú pozornosť a odmietlo ju neurčitým, všeobecným a nepreskúmateľným konštatovaním, citujem: „Následná kontrola, ktorá preukázala nesprávnosť zaradenia predmetného tovaru sa uskutočnila v čase od 16. 4. 1999 do 19. 4. 1999 (protokol bol vypracovaný dňa 27. 4. 1999), čo znamená, že colné orgány sa o skutočnosti, že predmetný tovar je nesprávne zaradený, dozvedeli až v roku 1999 (vtedy bolo prvýkrát možné colný dlh v správnej výške určiť), preto lehota na dodatočné vymeranie colného dlhu začala plynúť od 1. 1. 2000 a posledným dňom lehoty je deň 31. 12. 2002.“.

Colné riaditeľstvo tento právny názor prezentovalo vo svojom rozhodnutí ako správny bez toho, aby uviedlo, akú správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodovalo použilo, a ako sa vyrovnalo s námietkami sťažovateľa a s jeho vyjadreniami k podkladom pre rozhodnutie.»

Z uvedeného sťažovateľ vyvodzuje názor o porušení jeho základných práv na tom základe, že colné orgány mu dodatočne vymerali colný dlh po uplynutí prekluzívnej lehoty. Sťažovateľ tvrdí, že colné orgány mu uložili povinnosť zaplatiť colný dlh aj napriek tomu, „že právo z dôvodov uvedených v § 220 ods. 5 Colného zákona zaniklo a teda zanikol aj dôvod na postup podľa § 220 ods. 4 Colného zákona.

Rozhodnutie Colného riaditeľstva, rozhodnutia Colného úradu Bratislava nie sú preskúmateľné v tom smere, či colný dlh bol vymeraný v čase plynutia lehoty alebo po jej uplynutí, pretože z nich nie je možné zistiť, ktoré skutočnosti, z akého dôvodu a na základe akého právneho predpisu pri rozhodovaní colné orgány posudzovali. Z rozhodnutia colných orgánov sa nedá zistiť ako dospeli k záveru, že lehota začína plynúť v deň uvedený v rozhodnutí a z akého dôvodu končí v deň uvedený v rozhodnutí.“

Pretože sťažovateľ považoval rozhodnutie colného riaditeľstva sp. zn. 48625/2002 z 22. novembra 2002, ktorým bolo rozhodnuté o preskúmaní 29 rozhodnutí colného úradu, za nezákonné, napadol ho žalobou z 10. decembra 2002 podanou krajskému súdu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti označeného rozhodnutia správneho orgánu. Nezákonnosť uvedeného rozhodnutia videl sťažovateľ v tom, že sa colné riaditeľstvo ani colný úrad v novom konaní neriadili právnym názorom najvyššieho súdu, podľa ktorého bolo povinnosťou colných orgánov pri dodatočnom vymeraní colného dlhu skúmať otázku zavinenia, ako aj v tom, že colné orgány rozhodli po uplynutí prekluzívnej lehoty.

Krajský súd vyhovel žalobe sťažovateľa a rozsudkom sp. zn. 1 S 16/03 z 24. júna 2004 napadnuté rozhodnutie colného riaditeľstva zrušil (zároveň vrátil vec na nové konanie) dôvodiac najmä tým, že colné riaditeľstvo malo skúmať, či v danom prípade neboli porušené colné predpisy z hľadiska nevedomej nedbanlivosti, avšak napadnuté rozhodnutie sa vytýkanou skutočnosťou nezaoberalo. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa týkajúcu sa uplynutia prekluzívnej lehoty na dodatočné vymeranie colného dlhu, krajský súd prisvedčil tvrdeniu colného riaditeľstva, že táto námietka právne neobstojí. Podľa sťažovateľa však krajský súd pre tento názor neuviedol žiaden relevantný dôvod.

Proti označenému rozsudku krajského súdu podalo v zákonnej lehote odvolanie colné riaditeľstvo. Odmietlo v ňom závery krajského súdu o tom, že nepostupovalo v súlade s právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v jeho zrušujúcom rozhodnutí sp. zn. 4 SŽ 104/01 z 29. januára 2002, a zároveň vyslovilo názor, že preukázalo aj nevedomú nedbanlivosť sťažovateľa.

Najvyšší súd namietaným rozsudkom odvolaniu colného riaditeľstva vyhovel a potom, ako dospel k záveru, že hoci rozsudok krajského súdu sp. zn. 1 S 16/03 z 24. júna 2004 bol vynesенý na základe správne zisteného skutkového stavu, vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia a na základe toho napadnutý prvostupňový rozsudok zmenil a žalobu sťažovateľa zamietol.

Podľa sťažovateľa z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 SŽ-o-KS 210/2004 z 29. septembra 2005 vyplýva, že *«sa v konaní o odvolaní zaoberal žalobným dôvodom, u ktorého bola spornou otázkou správnosť zaradenia (...) do príslušnej podpoložky colného sadzobníka a s tým spojená otázka skúmania zavinenia, vo forme nevedomej nedbanlivosti sťažovateľa pri zaradovaní (...) do príslušnej položky colného sadzobníka. Žalobným dôvodom, kde bolo sťažovateľom namietané nesprávne posudzovanie začiatku a konca prekluzívnej lehoty, sa Najvyšší súd nezaoberal a to napriek tomu, že Krajský súd sa s touto námietkou sťažovateľa vysporiadal v podstate tak, že bez bližšieho zdôvodnenia uviedol, že táto námietka „právne neobstojí“.»*.

Poukazujúc na uvedené sťažovateľ tvrdí, že *„nepreskúmaním rozhodnutia Colného riaditeľstva a rozsudku Krajského súdu Najvyšším súdom v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe nebola sťažovateľovi poskytnutá ochrana ústavného práva podľa čl. 46 ods. 1, 2 Ústavy SR Najvyšším súdom, ktorý pri zmene rozsudku Krajského súdu sa zaoberal len námietkou Colného riaditeľstva uvedenou v odvolaní sp. zn. 41392/2004 zo dňa 26. 8. 2004, čo je podľa sťažovateľa porušením aj jeho práva podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy SR.“*

Porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 vidí sťažovateľ vo *„svojvoľnej aplikácii ust. § 157 ods. 2 O. s. p., pretože v odôvodnení chýbajú právne*

závery k tej časti žalobného návrhu, v ktorom sťažovateľ namieta nezákonnosti rozhodnutia Colného riaditeľstva z dôvodu, že rozhodnutia Colného úradu boli vydané po uplynutí prekluzívnej lehoty chýbajú. Porušenie ústavného práva podľa § 46 ods. 1 ústavy sťažovateľ vidí aj v tom, že Najvyšší súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná aj napriek tomu, že neskúmal všetky dôvody uvedené v žalobe, aj keď v správnom súdnictve je viazaný dôvodmi uvedenými v žalobe a skutkovým stavom uvedeným v § 250i O. s. p. Bolo preto povinnosťou NS SR vysporiadať sa so všetkými bodmi žalobného návrhu o to viac, keď menil rozsudok Krajského súdu. Týmto postupom, a z dôvodov uvedených v sťažnosti, bol Najvyšším súdom SR porušený princíp spravodlivého procesu. Nedostatočné právne odôvodnenie rozsudku napadnutého rozsudku, nepreskúmame žalobného návrhu v rozsahu dôvodov pokladá sťažovateľ za porušenie svojich práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 ako aj čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.“.

Dňa 17. mája 2006 bolo ústavnému súdu doručené podanie sťažovateľa označené ako „*Doplnenie dôkazov a odôvodnenia ústavnej sťažnosti*“. V tomto podaní argumentuje predovšetkým tým, že „*Colný úrad Bratislava ani Colné riaditeľstvo nemohli konať vo veci podľa tohto zákona, pretože nebola splnená zákonná podmienka uvedená v § 458 ods. 1 zák. č. 238/2001 Z. z., t. j. konanie o dodatočnom vymeraní colného dlhu nebolo začaté v čase účinnosti zákona č. 180/1996 Z. z. Konanie o dodatočnom vymeraní colného dlhu je samostatným konaním, ktoré začína z úradnej povinnosti (ex offio), ak v pôvodnom colnom konaní nebol správne určený colný dlh, jeho výška. Dodatočne vymerať colný dlh môže colný orgán iba v zákonnej lehote. Colný úrad Bratislava tak vydal 29 rozhodnutí o dodatočnom vymeraní colného dlhu podľa právneho predpisu, ktorý v čase začatia tohto konania nebol účinný.*

Rozhodnutie, ktoré je vydané na základe právneho predpisu, ktorý v čase jeho vydania nebol účinný, je rozhodnutím nulitným a ako také nemôže založiť právny vzťah, z ktorého by bol sťažovateľ povinný. Ide o takú vadu správneho orgánu v konaní, ku ktorej musí prihliadať súd aj bez návrhu. Colný úrad Bratislava vydal 29 rozhodnutí s takouto vadou a Colné riaditeľstvo v odvolacom konaní tento nedostatok neodstránilo. Nulitné akty nesmie nikto rešpektovať a od začiatku sa na ne hľadí ako na akty neexistujúce. Súdny preto musia prihliadať na nulitu aktu z úradnej povinnosti, pretože je dôvodom na zrušenie

nulitného aktu a na základe neho vydaných ďalších rozhodnutí bez ohľadu na to, či sťažovateľ túto skutočnosť namietal. Rozhodnutia, ktoré vydal Colný úrad Bratislava, boli vydané na základe právne neúčinného právneho predpisu.“.

Napokon sťažovateľ opakovane poukazuje na to, že „ani NS SR ani Krajský súd neodpovedali v odôvodnení rozsudkov dostatočne na špecifikované námietky účastníka konania o uplynutí prekluzívnej lehoty a neprihliadli v konaní ani k nulite správnych rozhodnutí, čo považuje sťažovateľ za nerešpektovanie základného princípu spravodlivosti konania – princíp rovnosti zbraní“.

V stanovisku najvyššieho súdu k sťažnosti sp. zn. KP 8/08 z 11. februára 2008, ktoré si ústavný súd vyžiadal ešte pred jej predbežným prerokovaním, sa okrem iného uvádza:

«Skutkové zistenia, ich logické vyhodnotenie spolu s prijatými právnymi závermi a zistenými dôvodmi odpovedajúcimi na otázku, prečo Najvyšší súd Slovenskej republiky tak rozhodol, sú v jasnej a stručnej forme obsiahnuté v odôvodnení predmetného rozsudku a nemôže ich v zmysle právnej tradície kontinentálneho práva dodatočne objasňovať nad rámec vymedzený v odôvodnení napadnutého a právoplatného rozsudku (viď zákonná prekážka obsiahnutá v ust. § 156 ods. 4 O. s. p.).

Keďže však právny zástupca sťažovateľa, tzn. N., spol. s r. o. (...), spochybňuje vo svojej ústavnej sťažnosti zo dňa 20. 02. 2006 závery uvedeného rozsudku formuláciou, že „Porušenie svojich ústavných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 ústavy vidí sťažovateľ v svojoľnej aplikácii ust. § 157 ods. 2 O. s. p. ...“, a tiež, že „nebol predvolaný... ani na pojednávanie Najvyššieho súdu SR 29. 9. 2005“, je potrebné v stručnosti zrekapitulovať konkrétne závery vzťahujúce sa v rozsudku k takto formulovanej námietke ústavného charakteru.

Nakoľko sťažovateľ doručil až 17. 05. 2006 listinu označenú ako Doplnenie dôkazov a odôvodnenia ústavnej sťažnosti, Najvyšší súd s prihliadnutím na zákonnú 2-mesačnú lehotu v § 53 ods. 3 zákona č. 38/1993 Z. z. sa domnieva, že ide o ďalšie žalobné dôvody (najmä námietka aplikácie správnym orgánom zákona č. 180/1996 Z. z. v čase, kedy nemal podľa sťažovateľa platiť), ktoré sú vzhľadom na uplynutie 2-mesačnej lehoty už pre pojednávanú vec irelevantné.

Pri vysporiadaní sa s okruhom námietok o chýbajúcich právnych záveroch vychádza Najvyšší súd Slovenskej republiky z citovaného ust. § 157 O. s. p., pričom prihliada nielen

na relevantnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ale aj na návrhové právo účastníka požadovať opravu odôvodnenia v zmysle § 165 O. s. p. Ak účastník, napriek možnosti postupovať podľa § 165 O. s. p., namieta v odvolaní nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, potom Najvyšší súd Slovenskej republiky vychádza predovšetkým z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Ruiz Torija v. Španielsko (1994). Podľa tohto rozsudku na jednej strane text článku 6 ods. 1 Európskeho Dohovoru o ochrane základných ľudských práv zaväzuje súd odôvodniť svoje rozhodnutie, čo však na druhej strane neznamena, že sa vyžaduje, aby na každý argument účastníka bola daná podrobná a vyčerpávajúca odpoveď v rozsahu uspokojujúcom samotného sťažovateľa. Navyše je podľa Európskeho súdu pre ľudské práva prípustné, ak odvolací súd vo svojom rozsudku uvedie, že sa stotožňuje so skutkovým zistením krajského súdu bez toho, aby jednotlivé zistenia opätovne opísal.

Z uvedenej judikatúry vyplýva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každú poznámku, pripomienku alebo návrh za podmienky, že ide o takú otázku, ktorá vo svetle právnych záverov konajúceho súdu nie je relevantná a nevyhnutná pre rozhodnutie vo veci.

Opačný prístup by musel viesť k absurdnému záveru v rozpore s výkladovým pravidlom reductio ad absurdum, tzn. že súd by si nikdy nemohol vytvoriť racionálny priestor pre odôvodnenie svojich duševných zistení, lebo by sa musel sústrediť na parciálne odôvodňovanie všetkých, hoci s vecou nesúvisiacich námietok účastníka, poprípade následného odôvodňovania, prečo sa s nimi nezaoberal.

Na základe uvedeného bola konštatovaná totožnosť so skutkovými zisteniami krajského súdu (str. 4 ods. 3 v spoj. so str. 2 a 3), následne právne súd pripustil možnosť, že otázka posudzovania protiprávnosti konania sťažovateľa sa musí vyhodnotiť v prospech právneho stavu, ktorý v čase spáchania skutku existoval, tzn. striktnie aplikoval zásadu právneho štátu. Ďalej z odôvodnenia vyplýva záver, prečo je žalobca legitimovaný znášať colný dlh, hoci je iba v pozícii deklaranta, a tiež boli posudzované tak cezhraničné účinky rozhodnutia orgánu iného štátu ako aj orgánov Európskej únie (str. 5). Záverom súd odôvodnil (str. 6), prečo došlo k odklonu od judikatúry najvyššieho orgánu všeobecného súdnictva.

V žiadnom prípade však senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nezastáva názor, že za odôvodnené rozhodnutie súdu je možné považovať iba také, s ktorým, čo do rozsahu jeho strán, účastník prejaví spokojnosť. Preto sa Najvyšší súd Slovenskej republiky na rozdiel od argumentácie sťažovateľa obsiahnutej na str. 8 štvrtý odsek jeho ústavnej sťažnosti zo dňa 20. 02. 2006 domnieva, že svojím prístupom k spracovaniu odôvodnenia vyneseneho výroku rozsudku neporušil princíp spravodlivého súdneho procesu.

Hore uvedené právne závery súdu, ako aj k nim pripojené logické úvahy, sú obdobne obsiahnuté v odôvodnení rozsudku, a preto nie je možné prisvedčiť názoru právneho zástupcu sťažovateľa, že rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je možné označiť za protiústavný, resp. svojvoľný. Navyše veľká väčšina námietok sťažovateľa nesmeruje k porušeniu jeho ústavných práv, ale naopak sleduje konfrontáciu s autoritatívnymi právnymi názormi najvyššieho orgánu súdnictva (viď bod IV. sťažnosti). Takýto stav naznačuje snahu účastníkov súdnych konaní ignorovať právne závery súdov Slovenskej republiky a narastajúcim tempom sa pokúšať o ich revíziu cestou ústavnej sťažnosti.»

Najvyšší súd ďalej odmietol opodstatnenosť sťažovateľovej námietky porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočívajúcej v tom, že údajne nebol predvolaný na odvolacie pojednávanie nariadené na 29. september 2005. Zo zápisnice z pojednávania totiž vyplýva, že sa na ňom zúčastnil jednak samotný sťažovateľ (zastúpený konateľom, ako aj jeden zo spoločníkov), ale aj jeho právny zástupca.

Vzhľadom na to najvyšší súd vyslovil názor, že namietaným rozsudkom nedošlo k porušeniu základných práv sťažovateľa uvedených v sťažnosti, a preto navrhuje predmetnú sťažnosť neprijatť na ďalšie konanie.

Sťažovateľ v reakcii z 29. februára 2008 na stanovisko najvyššieho súdu vytýka namietanému rozsudku najmä to, že najvyšší súd (rovnako ako pred ním krajský súd) sa vysporiadal iba formálne s jeho námietkou týkajúcou uplynutia trojročnej prekluzívnej lehoty na dodatočné vymeranie colných dlhov „bez toho, aby jeho dôvody uvedené v rozhodnutí mali oporu v skutkovom stave a konkrétnom právnom ustanovení“. Vzhľadom

na to, že podľa sťažovateľa „išlo o námietku zásadnú, ktorá nepochybne bola rozhodujúca pre posúdenie toho, či colné orgány boli oprávnené vydať rozhodnutie po viac ako troch rokoch od okamihu, keď zistili, že colný dlh bol nesprávne vymeraný a na základe toho požadovať zaplatenie colného dlhu od sťažovateľa a tak zasiahnuť do jeho vlastníckych práv spôsobom, ktorý je v právnom štáte neprípustný“, zotrval sťažovateľ na tom, že jeho právo na spravodlivý proces, tak ako to uviedol vo svojej sťažnosti, bolo porušené.

Sťažovateľ na základe uvedeného skutkového stavu navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

1. *Základné právo sťažovateľa Obchodnej spoločnosti podľa čl. 46 ods. 1, 2, čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sž-o-KS 210/2004 z 29. 9. 2005 porušené bolo.*

2. *Zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sž-o-KS 210/2004 z 29. 9. 2005 a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby v nej opäť rozhodol na ďalšie konanie.*

3. *Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia advokátovi JUDr. O. K. vo výške 48 900.- Sk (2 právne úkony podľa § 11 ods. 2 vyhl. č. 655/2004 Z. z. do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“*

II.

Základné východiská ústavného súdu na rozhodovanie pri predbežnom prerokovaní sťažnosti

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje ďalej za potrebné uviesť, že nie je zásadne oprávnený ani povinný preskúmať a posudzovať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní obyčajných zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Ústavný súd nepreskúmava, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, pretože to je v právomoci opravných všeobecných súdov.

Ústavnou kompetenciou ústavného súdu je v prípadoch napadnutia rozhodnutí (opatrení alebo iných zásahov) všeobecných súdov kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý im predchádzal, s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím

(opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04).

Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti medzi označenými základnými právami alebo slobodami a napádaným rozhodnutím všeobecných súdov a postupom, ktorý im predchádzal. V takom prípade ústavný súd považuje sťažnosti za zjavne neopodstatnené a podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ich odmietne. Dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej príčinnej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol ústavný súd posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 79/06, II. ÚS 363/06).

Relevantné znenie príslušných článkov ústavy a listiny upravujúcich základné práva, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, je:

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 47 ods. 3 sú si všetci účastníci v konaní podľa odseku 2 rovní.

Z citovaného textu možno vyvodiť, že princíp rovnosti účastníkov konania sa vzťahuje tak na konanie pred súdmi, ako aj na konanie pred inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej moci.

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom. Verejnosť môže byť vylúčená len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon (čl. 46 ods. 4 ústavy).

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustavenia vykonávajú.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, porušenie ktorého sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie zákonných ustanovení príslušných procesných predpisov musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy.

Podľa konštantnej judikatúry (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy je aj právo

účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“.

Ústavný súd posudzoval dôvodnosť námietok sťažovateľa k jednotlivým častiam odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu vedúceho k požiadavke vyslovenia porušenia svojich označených základných práv z toho hľadiska, či signalizujú príčinnú súvislosť umožňujúcu prijatie záveru o ich porušení.

III.

Záver a rozhodnutie ústavného súdu vo vzťahu k namietaným porušeniam základných práv

Podstata námietok sťažovateľa, v ktorých vidí porušenie svojich práv rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 SŽ-o-KS 210/2004 z 29. septembra 2005 (ktorým bol zmenený rozsudok krajského súdu sp. zn. 1 S 16/2003 z 24. júna 2004 a žaloba sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia colného riaditeľstva sp. zn. 48625/2002 z 22. novembra 2002 zamietnutá), je založená predovšetkým na tvrdení, že najvyšší súd sa nevysporiadal zákonným spôsobom so všetkými v žalobe namietanými žalobnými dôvodmi.

1. Prvý z týchto žalobných dôvodov spočíval v tom, že najvyšší súd podľa sťažovateľa nerešpektoval právny názor vyslovený v jeho predchádzajúcom „rozsudku 4 SŽ 104/01, ktorým zaviazal colné orgány v novom konaní zaoberať sa otázkou zavinenia vo forme nevedomej nedbalosti pri zaraďovaní tovaru“.

Samotný sťažovateľ však v sťažnosti konštatuje, že pokiaľ ide o prvý z uvedených žalobných dôvodov, „Najvyšší súd preskúmal rozsudok Krajského súdu sp. zn. 1 S 16/03-40 a ako z odôvodnenia rozsudku vyplýva, sa v konaní o odvolaní zaoberal žalobným dôvodom, u ktorého bola spornou otázkou správnosti zaradenia (...) do príslušnej podpoložky colného sadzobníka a s tým spojená otázka skúmania zavinenia vo forme

nevedomej nedbalosti, sťažovateľa pri zaradovaní (...) do podpoložky colného sadzovníka.“. Vzhľadom na citované stanovisko sťažovateľa nepovažoval ústavný súd za potrebné, aby sa ďalej v tomto rozhodnutí uvedenému žalobnému dôvodu venoval.

2. Iná je situácia vo vzťahu k druhému žalobnému dôvodu založenému na tvrdení sťažovateľa, že najvyšší súd porušil jeho označené základné práva tým, že svojvoľne aplikoval § 157 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). V odôvodnení namietaného rozsudku podľa sťažovateľa chýbajú právne závery vzťahujúce sa na predmetný žalobný dôvod, ktorý sťažovateľ vidí v tom, že rozhodnutie colného úradu, ako aj colného riaditeľstva boli podľa neho vydané po uplynutí prekluzívnej lehoty.

Podľa § 220 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1996 Z. z. Colný zákon v znení neskorších predpisov platného a účinného v relevantnom čase (ďalej len „Colný zákon“) ak sa vymerala suma cla nižšia, ako je suma cla, ktorá zodpovedá colným predpisom, colný orgán vymeria sumu cla, ktorá sa má vybrať alebo ostáva na vybratie dodatočne, a to do troch kalendárnych dní odo dňa, v ktorom sa o tejto skutočnosti dozvedel. Podľa § 220 ods. 5 Colného zákona možno colný dlh dodatočne určiť do troch rokov od roku, v ktorom bolo možné sumu cla podľa odseku 4 prvýkrát vymerať.

Colné riaditeľstvo vo svojom rozhodnutí sp. zn. 48625/2002 z 22. novembra 2002 k námietke sťažovateľa týkajúcej sa uplynutia lehôt na dodatočné vymeranie colných dlhov uviedlo: *„Následná kontrola, ktorá preukázala nesprávnosť zaradenia predmetného tovaru sa uskutočnila v čase od 16. 4. 1999 do 19. 4. 1999 (protokol bol vypracovaný dňa 27. 4. 1999), čo znamená, že colné orgány sa o skutočnosti, že predmetný dlh je nesprávne zaradený, dozvedeli až v roku 1999 (vtedy prvýkrát bolo možné colný dlh v správnej výške určiť), preto lehota na dodatočné vymeranie colného dlhu začala plynúť od 1. 1. 2000 a posledným dňom lehoty je deň 31. 12. 2002.*“

Krajský súd na základe žaloby sťažovateľa preskúmal označené rozhodnutie colného riaditeľstva a rozsudkom sp. zn. 1 S 16/03 z 24. júna 2004 ho zrušil, pričom k námietke sťažovateľa, že k určeniu colného dlhu došlo po uplynutí prekluzívnej lehoty, uviedol:

„Treba však prisvedčiť tvrdeniu žalovaného (t. j. colného riaditeľstva, pozn.) v tom smere, že námietka žalobcu (t. j. sťažovateľa, pozn.) ohľadne uplynutia lehôt na dodatočné vymeranie colných dlhov právne neobstojí. Nakoľko totiž následná kontrola, ktorá preukázala nesprávnosť zaradenia predmetného tovaru, sa uskutočnila v čase od 16. 4. 1999 do 19. 4. 1999, colné orgány sa o skutočnosti, že predmetný dlh je nesprávne zaradený, dozvedeli až v roku 1999. Preto lehota na dodatočné vymeranie colného dlhu začala plynúť v súlade s ust. § 220 ods. 5 colného zákona od 1. 1. 2000 a posledným dňom lehoty bol 31. 12. 2002.

Podľa predmetného ustanovenia je možné dodatočne určiť colný dlh len do 3 rokov od roku, v ktorom bolo možné sumu cla podľa odseku 4 prvýkrát vymerať. Z uvedeného je zrejmé, že prekluzívna lehota začala plynúť až začiatkom nasledujúceho roku.“

Colné riaditeľstvo v odvolaní z 26. augusta 2004 proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 1 S 16/03 z 24. júna 2004 v súvislosti s tým, ako posúdil v napadnutom rozsudku lehotu na dodatočné vymeranie colného dlhu, uviedlo, že sa v tomto smere stotožňuje s krajským súdom, ktorý zhodne s jeho tvrdením považuje predmetnú lehotu za zachovanú.

Sťažovateľ vo svojom stanovisku zo 16. septembra 2004 k odvolaniu colného riaditeľstva sa otázke uplynutia prekluzívnej lehoty na určenie colného dlhu, ktorú pôvodne uplatnil vo svojej správnej žalobe, vôbec nevenoval. Zo zápisnice o pojednávaní o odvolaní proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 1 S 16/03 z 24. júna 2004 konaného na najvyššom súde 29. septembra 2005, ktorá je súčasťou súvisiaceho súdneho spisu vyžiadaného ústavným súdom, vyplýva, že právny zástupca sťažovateľa prítomný na tomto odvolacom pojednávaní sa vo svojom prejave iba pridržel písomného vyjadrenia k odvolaniu a jeho ústnych prednesov v doterajšom konaní.

Podľa § 246c prvej vety OSP na riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v jeho piatej časti (Správne súdnictvo), sa primerane použijú ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 212 OSP je odvolací súd rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napríklad IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon.

Ústavný súd v tejto spojitosti zdôrazňuje, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhovie, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a ním navrhovaným hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, ústavne neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 68/08).

Sťažovateľ tvrdí, že došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy) a základného práva garantujúceho princíp rovnosti účastníkov v konaní (čl. 47 ods. 3 ústavy) len kvôli nedostatku dôvodov, arbitrárnosti a svojvoľnému odôvodneniu napadnutého rozsudku. Zdôraznil najmä to, že najvyšší súd (rovnako ako pred ním krajský súd) neodpovedal v odôvodnení napadnutého rozsudku dostatočne na jeho špecifikované námietky o uplynutí prekluzívnej lehoty uplatnenej v jeho správnej žalobe, aj keď je nimi viazaný. Z napadnutého rozsudku ústavný súd zistil, že najvyšší súd sa v jeho odôvodnení zaoberal iba otázkou, ktorú označil ako „*podstatu odvolania*“, a to, „*či dodatočné vymeranie colného dlhu deklarantovi v colnom konaní je viazané na existenciu jeho objektívnej alebo subjektívnej zodpovednosti za vznik nedoplatku na colnom dlhu, alebo či vznik uvedeného nedoplatku je naopak vyvolaný inou relevantnou právnou skutočnosťou*“.

To, že v odôvodnení napadnutého rozsudku chýbajú právne závery k tej časti žalobného návrhu, v ktorej sťažovateľ namietal nezákonnosť rozhodnutia colného riaditeľstva z dôvodu, že rozhodnutia colného úradu boli vydané po uplynutí prekluzívnej lehoty, podľa názoru ústavného súdu neznamená, že by uvedený postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní napadnutého rozsudku bolo možné dávať do takej spojitosti s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ktorý by mohol byť predmetom posudzovania ústavnosti namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu v konaní o veci samej.

Je nesporné, že najvyšší súd ako súd opravnej inštancie v danej veci skutočne preskúmal napadnutý prvostupňový rozsudok, a to na základe dôvodov opravného prostriedku a v jeho rámci. Najvyšší súd sa v danej veci síce stotožnil so skutkovými závermi súdu nižšej inštancie, ale zároveň sa zaoberal aj všetkými rozhodujúcimi otázkami, ktoré boli v rámci odvolacieho konania vznesené, teda neuspokojil sa s tým, že by jednoducho prevzal závery súdu nižšieho stupňa.

V tejto súvislosti treba tiež uviesť, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, a preto prístup odvolacieho súdu možno akceptovať aj z hľadiska princípov spravodlivého procesu, pričom ústavný súd vo vzťahu k citovanej časti odôvodnenia krajského súdu, v ktorej sa vysporiadal s námietkou začiatku a konca prekluzívnej lehoty, zastáva názor, že je podložená ústavne konformným spôsobom.

V nadväznosti na to ústavný súd konštatuje, že závery v odôvodnení napadnutého rozsudku v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že rozhodnutia správnych orgánov boli vydané po uplynutí prekluzívnej lehoty, zjavne nie sú arbitrárne ani svojvoľné, ale vecne a aj logicko-kauzálne správne a ústavne akceptovateľné, zároveň obsahujúce všetky náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 OSP.

V súvislosti s tým ústavný súd upriamuje pozornosť aj na svoju doterajšiu judikatúru (napr. II. ÚS 78/05), v ktorej vyslovil právny názor, podľa ktorého súčasťou základného práva na súdnu ochranu je aj právo na zákonu zodpovedajúce odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 OSP, a táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 OSP). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam na rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Postup najvyššieho súdu bol v okolnostiach daného prípadu v súlade s § 212 ods. 1 a § 220 ods. 2 OSP, podľa ktorého odvolací súd môže zmeniť rozhodnutie i vtedy, ak po doplnení dokazovania je skutkový stav veci zistený tak, že možno o veci rozhodnúť (čl. 2 ods. 2 ústavy). Výsledkom takého postupu odvolacieho súdu bola zmena rozsudku súdu prvého stupňa, a keďže takýto postup odvolacieho súdu, ktorý je v súlade so zákonom (§ 220 ods. 2 OSP), nemôže byť, ak nie sú tu iné okolnosti, v žiadnej príčinnej súvislosti s porušením základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 47 ods. 3 ústavy, je sťažnosť v tomto rozsahu zjavne neopodstatnená, a preto ju ústavný súd v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

3. Sťažovateľ vidí porušenie svojho základného práva garantujúceho rovnosť zbraní v konaní pred súdom podľa čl. 47 ods. 3 ústavy aj v dôvodoch, ktoré uviedol v podaní doručenom ústavnému súdu 17. mája 2006 a ktoré označil ako „*Doplnenie dôkazov a odôvodnenia ústavnej sťažnosti*“. Podstatou týchto dôvodov je tvrdenie, že správne orgány nemohli vo veci konať podľa Colného zákona, „*pretože nebola splnená zákonná podmienka uvedená § 458 ods. 1 zák. č. 238/2001 Z. z., t. j. konanie o dodatočnom vymeraní colného dlhu nebolo začaté v čase účinnosti zákona č. 180/1996 Z. z.*

Rozhodnutie, ktoré je vydané na základe právneho predpisu, ktorý v čase jeho vydania nebol účinný, je rozhodnutím nulitným“, pričom súdy musia prihliadať na nulitu aktu ex officio.

Ústavný súd z obsahu spisového materiálu nezistil, že by sťažovateľ uplatnil uvedenú námietku už v konaní pred colnými orgánmi alebo pred všeobecným súdom, hoci mal na to možnosť. Najvyššiemu súdu, ktorý nezistil vady konania, ktoré by mohli mať z procesného hľadiska vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí, tak sťažovateľ neposkytol príležitosť, aby sa s konkrétnou námietkou sťažovateľa vysporiadal. Podmienka vyčerpania procesných prostriedkov, ktoré zákon na ochranu práva poskytuje (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde), nie je v prípade procesných prostriedkov, ktoré sú ovládané zásadou dispozičnou, splnená samotným formálnym uplatnením takéhoto prostriedku, ale aj nevyhnutnosťou uplatniť konkrétnu námietku zásahu do základných práv a slobôd. Za situácie, keď sťažovateľ uplatnil uvedenú námietku až v konaní pred ústavným súdom, nemožno uznať splnenie podmienky vyčerpania všetkých procesných prostriedkov (podobne napr. IV. ÚS 100/07).

Konanie o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy nemôže byť prostriedkom, ktorý by nahradzoval konanie pred príslušnými orgánmi verejnej moci a ktorým by sa umožnilo prihliadnuť na nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať vplyv na právoplatné rozhodnutie, proti ktorému sťažnosť smeruje, pritom ale neboli uplatnené vo veci samej. V tejto časti preto treba sťažnosť odmietnuť pre jej neprípustnosť.

Vzhľadom na to, že ústavnému súdu bola písomnosť obsahujúca námietku, že colný úrad a colné riaditeľstvo konali vo veci podľa Colného zákona, ktorý už v čase, keď „*nové konanie mohlo začať*“, nebol platný, doručená až 17. mája 2006, je zrejmé, že k doplneniu tohto dôvodu sťažnosti došlo navyše po uplynutí dvojmesačnej lehoty na podanie sťažnosti ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Na túto skutočnosť poukázal aj najvyšší súd vo vyjadrení k sťažnosti z 11. februára 2008 citovanom v bode I odôvodnenia tohto uznesenia. Akceptovanie tohto dôvodu sťažnosti by preto vo vzťahu k uvedenej námietke znamenalo faktické predĺženie (kogentnej) lehoty na podanie sťažnosti, čo však zákon o ústavnom súde neumožňuje (napr. I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03, IV. ÚS 14/03, II. ÚS 330/06, IV. ÚS 240/07).

4. Pokiaľ sťažovateľ vidí porušenie čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 46 ods. 1 ústavy v tom, „že nebol predvolaný na pojednávanie krajského súdu na deň 24. 6. 2004, ani na pojednávanie Krajského súdu na deň 24. 6. 2004, ani na pojednávanie Najvyššieho súdu SR 29. 9. 2005“, najvyšší súd vo vyjadrení k sťažnosti uviedol, že toto jeho tvrdenie nemá oporu v súdnom spise, pretože na odvolacom pojednávaní na najvyššom súde sa osobne zúčastnil ako sťažovateľ (jeho jediný konateľ), tak aj jeho právny zástupca. Ústavný súd zistil, že toto tvrdenie najvyššieho súdu zodpovedá obsahu zápisnice z pojednávania konaného 29. septembra 2005. Z toho dôvodu je sťažnosť v tejto časti vo vzťahu k najvyššiemu súdu zjavne neopodstatnená.

Čo sa týka rovnakej námietky sťažovateľa vo vzťahu k jeho namietanému nepredvolaniu na pojednávanie konané na krajskom súde 24. júna 2004, ústavný súd poukazuje na to, že o postupe a rozsudku krajského súdu (ako súdu prvostupňového) konal a rozhodoval najvyšší súd (ako súd odvolací). Preto v súlade s čl. 127 ods. 1 i. f. ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde nie je daná právomoc ústavného súdu na opätovné preskúmanie tohto postupu krajského súdu. Vychádzajúc z tohto princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu bola sťažnosť v časti smerujúcej proti krajskému súdu odmietnutá pre nedostatok právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

V nadväznosti na tento záver sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uplatnenými v jeho sťažnosti nezaberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. augusta 2008